

Rättsavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsjuridik
Camilla Damell, jurist

Enligt sändlista

Remiss avseende förslag till upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap m.m.

Ni inbjuds att lämna synpunkter på Socialstyrelsens författningsförslag med tillhörande konsekvensutredning:

- Upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap
- Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:xx) om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands
- Ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m.
- Upphävande av allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioriteringar

Synpunkter på förslagen och konsekvensutredning ska ha kommit in till Socialstyrelsen senast den **22 oktober 2025**.

Vi är tacksamma för yttranden per e-post i wordformat för att underlätta vårt arbete med att sammanställa svaren. Remissvar skickas till **socialstyrelsen@socialstyrelsen.se**.

Vänligen ange diarienumren 4.1-50440/2025 i remissvaret.

Kontaktpersoner

Camilla Damell
Camilla.damell@socialstyrelsen.se

Med vänlig hälsning

Pär Ödman
Avdelningschef

Bilagor

- Sändlista
- Förslag till upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap
- Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:xx) om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands
- Förslag till ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m.
- Förslag till upphävande av allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioriteringar
- Konsekvensutredning – förslag till upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap m.m.

Sändlista

1. E-hälsomyndigheten
2. Folkhälsomyndigheten
3. Försvarsmakten
4. Inspektionen för vård och omsorg
5. Läkemedelsverket
6. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
7. Region Blekinge
8. Region Dalarna
9. Region Gotland
10. Region Gävleborg
11. Region Halland
12. Region Jämtland Härjedalen
13. Region Jönköpings län
14. Region Kalmar län
15. Region Kronoberg
16. Region Norrbotten
17. Region Skåne
18. Region Stockholm
19. Region Sörmland
20. Region Uppsala
21. Region Värmland
22. Region Västerbotten
23. Region Västernorrland
24. Region Västmanland
25. Region Örebro län
26. Region Östergötland
27. Sveriges Kommuner och Regioner
28. Västra Götalandsregionen

**Konsekvensutredning – förslag till
upphävande av Socialstyrelsens
föreskrifter och allmänna råd
(SOSFS 2013:22) om
katastrofmedicinsk beredskap
m.m.**

Dnr 4.1-50440/2025

Innehåll

1 Bakgrund.....	5
1.2 Gällande rätt	7
1.3 Regeringens förslag till nya bestämmelser i HSL	8
1.4 Bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på	10
1.5 Det aktuella problemet och den förändring som Socialstyrelsen eftersträvar	12
1.6 Alternativa lösningar och effekter om föreskrifterna inte upphävs ..	12
2 Socialstyrelsens förslag.....	13
2.1 Upphävande av föreskrifter om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22)	13
2.2 Ny författning om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands	13
2.3 Ändring i ambulansföreskriften (SOSFS 2009:10)	13
2.4 Upphävande av allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig.....	14
3 Konsekvenser av förslagen.....	15
3.1 Berörda av regleringen.....	15
3.2 Kostnader och intäkter för kommunerna	15
3.3 Kostnader och intäkter för regionerna.....	15
3.4 Konsekvenser för kommunala självstyret.....	15
3.5 Kostnader och intäkter för staten	16
3.6 Kostnader och intäkter för företag och andra enskilda.....	16
3.7 Konsekvenser för patienter	16
3.8 Barnkonsekvensanalys	16
3.9 Andra relevanta konsekvenser	16
3.10 Åtgärder för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader/begränsningar än nödvändigt för att uppnå syftet.....	17
3.11 Bedömning av om förslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU	17
4 Ikraftträdande och informationsinsatser	18
4.1 Ikraftträdande	18
4.2 Informationsinsatser	18
4.3 Hur och när konsekvenserna av förslagen kan utvärderas	18

1 Bakgrund

Den 2 juni 2025 överlämnade regeringen propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167) till riksdagen. Förslagen i propositionen innebär att nya regler om hälso- och sjukvårdens beredskap införs i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, i syfte att stärka hälso- och sjukvårdens beredskap i händelse av kris och krig.

Förslagen innebär bl.a. att det förtydligas i HSL vilka skyldigheter kommuner och regioner har;

- att erbjuda vård under fredstida krissituationer och höjd beredskap,
- att hjälpa varandra vid katastroftillstånd,
- då ett katastroftillstånd inte upphör trots hjälp,
- att planera för katastroftillstånd och händelser som medför ett stort antal skadade och sjuka,
- att följa planeringsanvisningar för hälso- och sjukvården inför och under höjd beredskap,
- att lagerhålla sjukvårdsprodukter.

Läs mer om förslaget till nya regler för hälso- och sjukvårdens beredskap i *Socialstyrelsens meddelandeblad – Nya regler om hälso- och sjukvårdens beredskap*.¹

Regeringsuppdrag att se över behovet av ändringar i myndighetens föreskrifter

Den 24 april 2025 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att förbereda arbetet med att genomföra förslagen i lagrådsremissen Hälso- och sjukvårdens beredskap.² Enligt uppdraget ska Socialstyrelsen se över behovet av ändringar i myndighetens befintliga föreskrifter och allmänna råd.

I uppdraget ingår även att förbereda nya föreskrifter i den utsträckning det behövs för tillämpningen av de bestämmelser som föreslås införas i hälso- och sjukvårdslagen, bl.a. när det gäller vårdskyldighet i kris och krig, skyldighet att hjälpa varandra vid katastroftillstånd och planeringsanvisningar för hälso- och sjukvården vid höjd beredskap. Detta arbete pågår och vi planerar att skicka förslag på nya föreskrifter på remiss under första halvåret 2026.

---

¹ Socialstyrelsens meddelandeblad – Nya regler om hälso- och sjukvårdens beredskap, nr 8/2025.

² Uppdrag till Socialstyrelsen att förbereda arbetet med att genomföra förslagen i lagrådsremissen Hälso- och sjukvårdens beredskap, S2025/00866 (delvis).

Socialstyrelsens föreskrifter behöver ses över

I propositionen föreslås att dagens bestämmelser i 7 kap. 2 § andra stycket HSL, om att regionen ska planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls, utgår och ersätts med nya planeringsbestämmelser som förtydligar att kommuner och regioner ska planera för katastroftillstånd och händelser som medför ett stort antal skadade och sjuka. Begreppet katastrofmedicinsk beredskap utgår i lagen, i stället införs ett nytt begrepp, katastroftillstånd, i HSL. Därtill föreslås ändrade bemyndiganden i 6 kap. 2 § HSL. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

De föreslagna lagändringarna medför att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap behöver ses över eftersom bestämmelserna i SOSFS 2013:22 till stora delar reglerar regionernas verksamhet enligt 7 kap. 2 § tredje stycket som alltså föreslås ska upphävas.

Det finns också viss reglering i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård som påverkas av den föreslagna lagändringen och därför behöver ses över.

Även de allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioriteringar behöver ses över. De är föråldrade och överensstämmer inte med de föreslagna lagändringarna.

Socialstyrelsens utgångspunkter om den kommande regleringen i lag och förordning

Vid översynen av behovet av ändringar i myndighetens föreskrifter och allmänna råd har Socialstyrelsen utgått från att

- riksdagen beslutar att anta lagförslagen i regeringens proposition Hälso- och sjukvårdens beredskap, prop. 2024/25:167,
- regeringen i förordning meddelar ytterligare föreskrifter om planering för att hantera katastroftillstånd och händelser som medför ett stort antal skadade eller sjuka, och
- regleringen i lag och förordning kommer att träda i kraft den 1 januari 2026.

1.2 Gällande rätt

Planering för katastrofmedicinsk beredskap

Enligt 7 kap. 2 § HSL ska regionen planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av regionens ansvar för hälso- och sjukvård. Regionen ska även planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls (7 kap. 2 § tredje stycket HSL). Motsvarande planeringsbestämmelser finns för kommuner, med undantag av det planeringskrav som gäller katastrofmedicinsk beredskap (11 kap. HSL).

Socialstyrelsen har meddelat föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap som ska tillämpas på regionernas verksamhet enligt 7 kap. 2 § tredje stycket hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Föreskrifterna innehåller bl.a. krav om att planeringen av den katastrofmedicinska beredskapen ska utgå från risk- och sårbarhetsanalyser, krav om planering för samverkan vid allvarlig händelse, krav om fastställande av en katastrofmedicinsk beredskapsplan samt krav som anger vad som ska framgå av sistnämnda plan. Det finns vidare planeringskrav avseende personal, lokaler utrustning och krisstöd. Det finns också krav avseende obligatoriska funktioner, som avser bl.a. larmfunktioner och ledning. Det finns därutöver vissa förmågekrav samt krav om uppföljning och utvärdering.

Uttrycket katastrofmedicinsk beredskap

Uttrycket katastrofmedicinsk beredskap finns inte definierat i HSL utan i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2013:22). Med katastrofmedicinsk beredskap avses beredskap att bedriva hälso- och sjukvård i syfte att minimera följderna vid en händelse som är så omfattande eller allvarlig att resurserna måste organiseras, ledas och användas på särskilt sätt.³

Bemyndiganden

Enligt 6 kap 2 § HSL får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om hälso- och sjukvården i fredstid om det ur ett nationellt perspektiv finns behov av katastrofmedicinska insatser.⁴ Regeringen har bemyndigat Socialstyrelsen att meddela föreskrifter som

---

³ 1 kap. 2 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap.

⁴ 6 kap. 2 § första stycket 3 hälso- och sjukvårdslagen (2017:37), HSL.

behövs för att den katastrofmedicinska beredskapen ska få en samordnad inriktning.⁵

Beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands

Enligt lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands får en region i de fall som anges i lagen bedriva hälso- och sjukvård utomlands i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av olyckan eller katastrofen (katastrofmedicinska insatser).⁶ Sådana katastrofmedicinska insatser ska tillhandahållas av regionerna i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Östergötlands, Uppsala och Västerbottens län. Dessa regioner har också skyldighet att ha beredskap för att katastrofmedicinska insatser enligt lagen upprätthålls.⁷ Övriga regioner får tillhandahålla katastrofmedicinska insatser och upprätthålla beredskap för sådana insatser.⁸ I 7 § finns bestämmelser om regionernas rätt till ersättning.

I 8 kap. SOSFS 2013:22 finns ytterligare bestämmelser för regionernas beredskap för katastrofmedicinska insatser enligt lagen. Enligt 8 kap. 1 § SOSFS 2013:22 ska de regioner som är ålagda att upprätthålla beredskap för katastrofmedicinska insatser som en del av svenska insatser utomlands säkerställa att de på Socialstyrelsens uppdrag med kort varsel kan tillhandahålla personal och material för sådana insatser samt att personalen ska ges möjlighet att delta i utbildningar och övningar för svenska insatser utomlands. Av 8 kap. 2 § SOSFS 2013:22 framgår att regionerna som har krav på ersättning för kostnader som är direkt hänförliga till katastrofmedicinska insatser utomlands eller till beredskap för sådana insatser ska ställa dessa till Socialstyrelsen.

1.3 Regeringens förslag till nya bestämmelser i HSL

Regeringen föreslår i propositionen 2024/25:167 att nuvarande planeringsbestämmelse i 7 kap. 2 § tredje stycket HSL som anger att regionen ska planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls ska ersättas med nya planeringsbestämmelser som

---

⁵ 2 § första stycket 5 förordningen (1985:796) med vissa bemyndiganden för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter m.m.

⁶ 1 och 1 a §§ lagen om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.

⁷ 6 § första stycket lagen om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.

⁸ 2 § andra stycket och 6 § andra stycket lagen om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.

tydligare anger för vilka händelser som regioner särskilt ska ha beredskap för. Begreppet katastrofmedicinsk beredskap ska utgå ur lagen.

Regeringen konstaterar att det finns oklarheter vad gäller avgränsningarna mellan katastrofmedicinsk beredskap och den mer allmänna krisberedskapen. Regeringen anser därför att det bör tydliggöras hur regioner ska planera sin hälso- och sjukvårdsverksamhet med avseende på beredskap för t.ex. katastroftillstånd, masskadeutfall, stora sjukdomsutbrott och andra händelser som allvarligt påverkar kommuners och regioners möjlighet att erbjuda hälso- och sjukvård. De nya planeringsbestämmelserna ska gälla för både kommuner och regioner.⁹

Enligt de nya bestämmelserna ska kommuner och regioner planera sin hälso- och sjukvård så att beredskap upprätthålls för

- katastroftillstånd,
- händelser som medför att stort antal skadade och sjuka,
- andra händelser som allvarligt kan inverka på deras förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter att erbjuda en god hälso- och sjukvård eller andra föreskrivna krav som gäller för hälso- och sjukvård.¹⁰

Vidare ska regionen och kommunen särskilt beakta behovet av gemensam planering med varandra för att säkerställa en sammanhängande vårdkedja i situationer som avses ovan.¹¹

Begreppet katastroftillstånd införs i HSL

Ett nytt begrepp, katastroftillstånd, införs i HSL. Enligt förslaget avses med katastroftillstånd enligt HSL *att en kommun eller region inte kan erbjuda vård som är nödvändig för liv och hälsa av den anledningen att resurserna är otillräckliga och att det inte är möjligt för den kommunen eller regionen att inom kort tillföra de nödvändiga resurserna*.¹²

Ändrade bemyndiganden i hälso- och sjukvårdslagen

Bemyndigandet i hälso- och sjukvårdslagen som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hälso- och sjukvården i fredstid om det ur ett nationellt perspektiv finns behov av katastrofmedicinska insatser ska utgå ur lagen. I stället införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om planering för att hantera händelser

---

⁹ Prop. 2024/25:167, s. 46 f.

¹⁰ Förslag 7 kap. 2 b § första stycket och 11 kap. 2 a § första stycket HSL.

¹¹ Förslag 7 kap. 2 b § andra stycket och 11 kap. 2 a § andra stycket HSL.

¹² Förslag 2 kap. 9 § HSL.

som medför ett stort antal skadade eller sjuka samt katastroftillstånd.¹³ Det kan t.ex. handla om föreskrifter om närmare krav på vad kommuner och regioner särskilt ska beakta i sin planering inför katastroftillstånd eller händelser som medför ett stort antal skadade eller sjuka.¹⁴

Förslag till närmare föreskrifter om planering (SOU 2022:6)

Utredningen Hälso- och sjukvårdens beredskap lämnade i betänkande SOU 2022:6 förslag till förordning om viss planering av hälso- och sjukvården och om tjänsteman i beredskap.¹⁵ Utredningen ansåg att det utöver planeringsbestämmelser i lag finns behov av vissa ytterligare föreskrifter om planering och särskild larmfunktion. Utredningen har i SOU 2022:6 utvecklat sin bedömning och närmare beskrivit vad sådana föreskrifter kan innehålla. (se avsnitt 5.1.1. s. 369-381 i betänkandet) Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

1.4 Bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

De bestämmelser som Socialstyrelsen föreslår grundar sig på bemyndigande för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter enligt nedan.

Upphävande av föreskrifter om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22)

2 § första stycket 5 förordningen (1985:796) med vissa bemyndiganden för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter m.m.

I 2 § första stycket 5 förordningen (1985:796) ges Socialstyrelsen rätt att meddela föreskrifter som behövs för att den katastrofmedicinska beredskapen och beredskapsplanläggningen inför höjd beredskap ska få en samordnad inriktning.

---

¹³ Förslag 6 kap. 2 § första stycket 5 HSL.

¹⁴ Prop. 2024/25:167, s. 136.

¹⁵ Hälso- och sjukvårdens beredskap – Struktur för ökad förmåga, (SOU 2022:6), s. 52 ff.

8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

Socialstyrelsen får meddela föreskrifter om hälso- och sjukvård som behövs till skydd för enskilda.

8 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

Socialstyrelsen får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av 5 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

5 § förordningen (2008:553) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands

I 5 § 1 och 2 förordningen 2008:553 ges Socialstyrelsen rätt att meddela föreskrifter som behövs för att beredskapen för den katastrofmedicinska delen av insatser utomlands ska få en samordnad inriktning och om ersättning enligt 7 § lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.

Ny författning om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands

5 § förordningen (2008:553) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands

I 5 § 1 och 2 förordningen 2008:553 ges Socialstyrelsen rätt att meddela föreskrifter som behövs för att beredskapen för den katastrofmedicinska delen av insatser utomlands ska få en samordnad inriktning och om ersättning enligt 7 § lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.

Ändring i föreskrifter om ambulanssjukvård (SOSFS 2009:10)

8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

Socialstyrelsen får meddela föreskrifter om hälso- och sjukvård som behövs till skydd för enskilda.

1.5 Det aktuella problemet och den förändring som Socialstyrelsen eftersträvar

De lagändringar som föreslås i prop. 2024/25:167 medför att Socialstyrelsen behöver ändra sina befintliga föreskrifter så att de överensstämmer med de ändrade lagreglerna. De föreskrifter som främst berörs av de ändrade reglerna är Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap som ska tillämpas i regionernas verksamhet enligt 7 kap. 2 § tredje stycket HSL. Med anledning av den ändrade regleringen i HSL behöver dessa föreskrifter upphävas för att myndighetens regelgivning ska vara anpassad efter de kommande lagändringarna.

Även de allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioriteringar rör sådant som föreslås regleras i de kommande lagändringarna. De allmänna råden är också föråldrade. De behöver alltså upphävas för att Socialstyrelsens regelgivning ska vara anpassad efter de kommande lagändringarna.

I Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård finns en bestämmelse (2 kap. 1 § andra stycket) som hänvisar till den fredstida katastrofmedicinska beredskapsplanen och planläggningen inför höjd beredskap. Denna bestämmelse behöver också upphävas för att Socialstyrelsens reglering ska vara anpassad efter de kommande lagändringarna.

1.6 Alternativa lösningar och effekter om föreskrifterna inte upphävs

Som framgår av beskrivningen ovan medför förslagen till lagändringar i HSL att vissa av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd behöver upphävas för att myndighetens regelgivning ska vara anpassad till lagen. Socialstyrelsen bedömer därför att det inte finns något alternativ till att upphäva dessa bestämmelser.

2 Socialstyrelsens förslag

2.1 Upphävande av föreskrifter om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22)

Förslag: Socialstyrelsen föreslår att SOSFS 2013:22 upphävs. Bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ om katastrofmedicinska insatser utomlands ska föras över till en ny författning om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands, se rubrik 2.2.

2.2 Ny författning om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands

Förslag: Socialstyrelsen föreslår en ny författning om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands. Bestämmelserna om regionernas beredskap för sådana insatser och ersättning som idag regleras i SOSFS 2013:22 föreslås i stället regleras i den nya författningen. Ingen ändring föreslås i sak.

2.3 Ändring i ambulansföreskriften (SOSFS 2009:10)

Förslag: Socialstyrelsen föreslår att 2 kap. 1 § andra stycket i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m. upphävs. Enligt bestämmelsen ska regionen samordna planen för ambulanssjukvården med den fredstida katastrofmedicinska beredskapsplanen och planläggningen inför höjd beredskap.

Genom den ändrade lagstiftningen och upphävande av SOSFS 2013:22 bör andra stycket i 2 kap. 1 § SOSFS 2009:10 utgå. Det kan noteras att ambulanssjukvården är en del av regionernas hälso- och sjukvårdsansvar och ska således ingå i den beredskapsplanering som regionerna ska göra enligt den förslagna 7 kap. 2 b § HSL.

2.4 Upphävande av allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig

Förslag: Socialstyrelsen föreslår att myndighetens allmänna råd 1995:1 *Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioritering*, utgivna i den särskilda skriftserien ”Allmänna råd från Socialstyrelsen”, ska upphävas.

Fram till mitten av 1990-talet arbetade Socialstyrelsen under många år med projektet ”Vårdprinciper i kris och krig”. Det resulterade i flera olika rapporter som år 1995 publicerades som allmänna råd. De allmänna råden är föråldrade och överensstämmer inte med den nya föreslagna lagregleringen. De behöver därför upphävas.

I propositionen 2024/25:167 föreslås att det i HSL ska införas en bestämmelse som anger vilken vård som regioner och kommuner ska erbjuda vid fredstida kriser och i krig. Av en sådan reglering följer även indirekt vilken vård som kan prioriteras bort i de angivna situationerna.¹⁶ Enligt den föreslagna 16 a kap. 1 § HSL ska kommuner och regioner under fredstida krissituationer och höjd beredskap endast vara skyldiga att erbjuda vård som är nödvändig för liv och hälsa. Regeringen bedömer att det kan finnas ett behov av föreskrifter som närmare beskriver hur bestämmelsen om skyldighet att erbjuda vård som är nödvändig för liv och hälsa under fredstida krissituationer och höjd beredskap ska tillämpas. Vägledning kan också tas fram i form av kunskapsstöd för den närmare innebörden av vård som är nödvändig för liv och hälsa.¹⁷

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att förbereda föreskrifter eller annan vägledning i den utsträckning det behövs för tillämpningen av de bestämmelser som föreslås, bl.a. när det gäller skyldigheten att erbjuda vård under fredstida krissituationer och höjd beredskap.¹⁸ Att upphäva de allmänna råden underlättar tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna.

---

¹⁶ Prop. 2024/25:167, s. 29.

¹⁷ Prop. 2024/25:167 s. 39.

¹⁸ Uppdrag till Socialstyrelsen att förbereda arbetet med att genomföra förslagen i lagrådsremissen Hälso- och sjukvårdens beredskap, S2025/00866 (delvis).

3 Konsekvenser av förslagen

3.1 Berörda av regleringen

Föreskrifterna SOSFS 2013:22 riktar sig till regioner i egenskap av huvudmän för hälso- och sjukvården, dessa berörs således direkt av förslaget till upphävande av föreskrifterna. Andra som berörs av förslagen är t.ex. personal som upprätthåller funktioner så som tjänsteman i beredskap och särskild sjukvårdsledning. Även beredskapschefer och motsvarande berörs indirekt av den ändrade regleringen.

3.2 Kostnader och intäkter för kommunerna

Förslaget till upphävande av SOSFS 2013:22 och övriga förslag berör inte kommunerna.

3.3 Kostnader och intäkter för regionerna

Socialstyrelsen bedömer att förslaget till upphävande av SOSFS 2013:22 och övriga förslag inte medför några kostnadsmässiga konsekvenser för regionerna.

Konsekvenser av de nya planeringsbestämmelserna som föreslås införs i HSL har varit föremål för analys i lagstiftningsarbetet och beskrivs i prop. 2024/25:167 s. 127 f.

3.4 Konsekvenser för kommunala självstyret

Överväganden enligt 14 kap. 3 § RF

En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör enligt 14 kap. 3 § regeringsformen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den. Bestämmelsen ger uttryck för en proportionalitetsprincip vad gäller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen. Socialstyrelsen bedömer att förslagen inte innebär någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

3.5 Kostnader och intäkter för staten

Socialstyrelsen behöver inför att de nya reglerna börjar att gälla den 1 januari 2026 ta fram och sprida information till berörda aktörer, vilket kommer att innebära kostnader för myndigheten. Informationsinsatser ingår i myndighetens regeringsuppdrag att förbereda genomförande av förslagen om hälso- och sjukvårdens beredskap.¹⁹

3.6 Kostnader och intäkter för företag och andra enskilda

Förslaget till upphävande av SOSFS 2013:22 och övriga förslag berör inte företag eller enskilda. Förslagen bedöms därför inte medföra några kostnadsmässiga konsekvenser för företag eller enskilda.

3.7 Konsekvenser för patienter

Socialstyrelsen bedömer att förslaget till upphävande av SOSFS 2013:22 och övriga förslag inte medför några konsekvenser för patienterna.

Konsekvenser för patienter av lagförslagen i propositionen som helhet har varit föremål för analys i lagstiftningsarbetet och beskrivs i prop. 2024/25:167 s. 123.

3.8 Barnkonsekvensanalys

Socialstyrelsen bedömer att förslagen inte specifikt har någon särskild påverkan på barn.

3.9 Andra relevanta konsekvenser

Konsekvenser för totalförsvaret och hälso - och sjukvårdens beredskap

Genom förslagen blir Socialstyrelsens föreskrifter förenliga med kommande reglering i lag och förordning, vilket bidrar till det blir tydligare och enklare att tillämpa de regler som gäller för hälso- och sjukvårdens beredskap.

---

¹⁹ Uppdrag till Socialstyrelsen att förbereda arbetet med att genomföra förslagen i lagrådsremissen Hälso- och sjukvårdens beredskap, S2025/00866 (delvis).

Konsekvenser för totalförsvaret och hälso- och sjukvårdens beredskap av lagförslagen i propositionen som helhet har varit föremål för analys i lagstiftningsarbetet och beskrivs i prop. 2024/25:167 s. 123.

3.10 Åtgärder för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader/begränsningar än nödvändigt för att uppnå syftet

Socialstyrelsen bedömer att förslaget till upphävande av SOSFS 2013:22 och övriga förslag inte medför några kostnadsmässiga konsekvenser.

3.11 Bedömning av om förslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

Förslagen bedöms inte ha någon betydelse för de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen.

4 Ikraftträdande och informationsinsatser

4.1 Ikraftträdande

Avsikten är att förslagen ska träda i kraft samtidigt som de nya bestämmelserna i hälso- och sjukvårdslagen träder i kraft den 1 januari 2026.

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) föreslås upphöra att gälla vid utgången av 2025.
- Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:xx) om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands föreslås träda i kraft 1 januari 2026.
- Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m. föreslås träda i kraft 1 januari 2026.
- Socialstyrelsen allmänna råd 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioritering föreslås upphöra att gälla vid utgången av 2025.

4.2 Informationsinsatser

Socialstyrelsen bedömer att det finns behov av informationsinsatser. Myndigheten har publicerat ett meddelandeblad som informerar om de nya reglerna om hälso- och sjukvårdens beredskap.²⁰ Myndigheten kommer också att göra samlade och riktade informationsinsatser inom ramen för regeringsuppdraget att förbereda arbetet med att genomföra förslagen i propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap.

4.3 Hur och när konsekvenserna av förslagen kan utvärderas

Socialstyrelsen har en beslutad process för uppföljning av författningar. Syftet med processen är att säkerställa att Socialstyrelsens författningar (föreskrifter och allmänna råd) följs upp på ett systematiskt sätt. Målet med processen är att identifiera och analysera eventuella behov av ändringar i Socialstyrelsens författningar i syfte att säkerställa att författningarna

---

²⁰ Socialstyrelsens meddelandeblad – Nya regler om hälso- och sjukvårdens beredskap, nr 8/2025.

uppfyller krav på att vara aktuella och ändamålsenliga. Förslagen kommer att följas upp i enlighet med denna process,

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer [artikel nr](#)

Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter om upphävande av föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap

**HSLF-FS
2025:xx**

Utkom från trycket
den [\[Datum\]](#)

beslutade den [\[ange datum\]](#).

Socialstyrelsen föreskriver med stöd av 8 kap 1 och 2 §§ hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), 2 § 5 förordningen (1985:786) med vissa bemyndiganden för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter m.m. samt 5 § förordningen (2008:553) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap ska upphöra att gälla vid utgången av 2025.

Socialstyrelsen

BJÖRN ERIKSSON

Camilla Damell

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice
webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer [artikel nr](#)

Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:xx) om beredskap för katastrofmedicinska insatser utomlands

**HSLF-FS
2025:xx**

Utkom från trycket
den [\[Datum\]](#)

beslutade den xx xx 2025.

Socialstyrelsen föreskriver följande med stöd av 5 § 1 och 2 förordningen (2008:553) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.

1 § De regioner som är ålagda att upprätthålla beredskap för katastrofmedicinska insatser enligt lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands ska säkerställa att de på Socialstyrelsens uppdrag med kort varsel kan tillhandahålla personal och material för sådana insatser.

Personalen ska ges möjlighet att delta i utbildningar och övningar för svenska insatser utomlands.

2 § Regioner som har krav på ersättning för kostnader som är direkt hänförliga till katastrofmedicinska insatser utomlands eller till beredskap för sådana insatser enligt lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands ska ställa dessa till Socialstyrelsen.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2026.

HSLF-FS
2025:xx

Socialstyrelsen

BÖRN ERIKSSON

Camilla Damell

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice
webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer [artikel nr](#)

Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m.;

**HSLF-FS
2025:xx**

Utkom från trycket
den [\[Datum\]](#)

beslutade den [\[ange datum\]](#).

Socialstyrelsen föreskriver med stöd av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) att 2 kap. 1 § Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m. ska ha följande lydelse.

2 kap.

1 §¹ Varje region ska upprätta en plan för ambulanssjukvården inom sitt geografiska område. Av planen ska det framgå

1. vilka mål som har fastställts,
2. vilka resurser som ska finnas, och
3. hur ambulanssjukvården ska vara organiserad.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2026.

¹ Senaste lydelse HSLF-FS 2020:66. Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

HSLF-FS
2025:xx

Socialstyrelsen

BJÖRN ERIKSSON

Camilla Damell

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice
webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer [artikel nr](#)

Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens kungörelse om upphävande av allmänna råden 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioriteringar

**HSLF-FS
2025:xx**

Utkom från trycket
den [\[Datum\]](#)

beslutade den [\[ange datum\]](#).

Socialstyrelsen beslutar att allmänna råd 1995:1 Sjukvård i kris och krig – Omställning och ändrade prioritering, utgivna i den särskilda skriftserien ”Allmänna råd från Socialstyrelsen”, upphör att gälla vid utgången av 2025.

Socialstyrelsen

BJÖRN ERIKSSON

Camilla Damell

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice

webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se